

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้เสียเบิกเงินเกินบัญชีครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ให้ความสนใจว่ามีปัจจัยด้านใดบ้างที่จะมีผลกระทบต่อสินเชื่อเบิกเงินเกินบัญชี ส่วนสาเหตุที่ผู้ศึกษาเลือกที่จะทำการศึกษาสินเชื่อเบิกเงินเกินบัญชีนั้น เนื่องจากสินเชื่อเบิกเงินเกินบัญชี มีคุณลักษณะที่แตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับสินเชื่อส่วนบุคคลทั่วไป ที่มีผู้ทำการศึกษาวิจัยไว้จำนวนมาก สินเชื่อเบิกเงินเกินบัญชีนั้นมีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อนำเงินทุนที่ได้ไปหมุนเวียนในกิจการ อันจะส่งผลให้ยอดขายและรายได้เพิ่มขึ้น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ด้านคือ

ปัจจัยด้านตัวลูกหนี้ เพื่อความีปัจจัยด้านตัวลูกหนี้ด้านใดบ้างที่มีผลต่อหนี้เสียเบิกเงินเกินบัญชี ปัจจัยด้านธนาคาร เพื่อพิจารณาอนุมัติสินเชื่อของธนาคาร ดำเนินงานด้วยความละเอียดรอบคอบหรือไม่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ นอกจากปัจจัยด้านตัวลูกหนี้และปัจจัยด้านธนาคารแล้ว ผู้ศึกษายังให้ความสนใจในภาพรวมทางด้านเศรษฐกิจด้วยว่า มีเครื่องชี้ทางด้านเศรษฐกิจตัวใดบ้างที่สามารถอธิบายปริมาณหนี้มีปัญหาไม่ก่อให้เกิดรายได้(NPL)ได้

ผลของการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้เสียสินเชื่อเบิกเงินเกินบัญชีในด้านตัวลูกหนี้ พบว่ามีปัจจัย 7 ปัจจัยในการศึกษาที่ทำให้เกิดหนี้เสียเบิกเงินเกินบัญชี ปัจจัยแรกเป็นเรื่องการดำเนินงานซึ่งแสดงถึงความสามารถของลูกหนี้ว่ามีความสามารถในการบริหารงานมากน้อยแค่ไหน เนื่องจากรายได้เป็นตัวกำหนดความสามารถในการชำระหนี้คืนธนาคาร จากศึกษาพบว่าปัจจัยด้านรายได้มีความสัมพันธ์กับหนี้เสียเบิกเงินเกินบัญชีคือ ถ้ารายได้จากการดำเนินกิจการลดลงจะทำให้หนี้เสียเบิกเงินเกินบัญชีมีปัญหามากขึ้น ปัจจัยที่สองได้แก่ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการ ซึ่งแสดงถึงความรู้ความชำนาญ ความสามารถ ความมั่นคงของผู้ที่ประกอบอาชีพ จากการศึกษาพบว่าลูกหนี้ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการสูง โอกาสที่หนี้มีปัญหาจะเพิ่มขึ้นก็มีลดลง ความสูญเสียจากการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ที่มีประสบการณ์ในหน้าที่การงานหลายๆ ย่อมจะมีความเสี่ยงต่ำกว่าผู้ที่ประสบการณ์น้อยกว่า ปัจจัยที่สามได้แก่วัตถุประสงค์การใช้เงิน ลูกหนี้ที่นำเงินทุนไปใช้หมุนเวียนตามวัตถุประสงค์โอกาสที่จะเกิดหนี้ปัญหาสินเชื่อเบิกเงินเกินบัญชีย่อมมีน้อยกว่าลูกหนี้ที่นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ การใช้เงินตามวัตถุประสงค์ของลูกหนี้แสดงถึงความรับผิดชอบและความมีวินัยทางการเงินของลูกหนี้ได้เป็นอย่างดี ปัจจัยที่สี่ ได้แก่การวิเคราะห์หลักประกันของลูกหนี้ที่ไม่ละเอียดพอ การประเมินหลักประกันของลูกหนี้หากไม่มีความละเอียดถูกต้อง ใกล้เคียงความเป็นจริง มีการอ้างอิงทั้งราคาตลาดและราคาประเมินของกรมที่ดิน โอกาสที่จะทำให้เกิดหนี้ปัญหาก็เพิ่มมากขึ้น เช่น หากมีการประเมินราคาหลักประกันสูงเกินจริงและหลักประกันนั้นมีการเสื่อมค่า

ลงจนลูกหนี้เห็นว่าหลักประกันนั้นมีมูลค่าไม่คุ้มกับมูลหนี้ที่มีอยู่แล้ว ความตั้งใจในการชำระหนี้ก็จะลดลง นำมาซึ่งหนี้ที่มีปัญหาในที่สุด ปัจจัยที่ห้า ได้แก่ ปริมาณหนี้สินรวม กิจกรรมที่มีหนี้สินรวม น้อย มีโอกาสที่จะเกิดหนี้เสียเบิกเงินเกินบัญชีน้อยกว่ากิจกรรมที่มีปริมาณหนี้สินมากกว่า ปัจจัยที่หก ลักษณะของกิจการเจ้าของคนเดียว มีโอกาสที่จะเป็นหนี้เสียเบิกเงินเกินบัญชีมากกว่ากิจการประเภทอื่น ปัจจัยที่เจ็ด การวิเคราะห์ความสามารถของลูกหนี้ไม่ละเอียดพอ มีผลทำให้เกิดหนี้เสียเบิกเงินเกินบัญชี เป็นการบกพร่องด้านธนาคารที่ไม่ใช้ความระมัดระวังรอบคอบในการพิจารณาลูกหนี้ที่มาขอกู้เงิน

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อหนี้ที่มีปัญหาไม่ก่อให้เกิดรายได้(NPL)ในด้านเศรษฐกิจ พบว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 5 ตัวได้แก่ อัตราการว่างงาน ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ปริมาณสินเชื่อรวมทั้งระบบ อัตราเงินเฟ้อ และมูลค่าการส่งออก สามารถอธิบายตัวแปรตาม ได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยมีระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 99.1 นั่นคือ เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจทั้งอัตราการว่างงาน GDP และปริมาณสินเชื่อรวมทั้งระบบ อัตราเงินเฟ้อ มูลค่าการส่งออก สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาแนวโน้มปริมาณหนี้ที่มีปัญหาในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

ข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นคือ ประเด็นแรกเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพิจารณาสินเชื่อของธนาคาร ประเด็นที่สอง เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันหนี้ที่มีปัญหาไม่ก่อให้เกิดรายได้

ประเด็นแรก จากการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้เสียในการเบิกเงินเกินบัญชีในด้านลูกหนี้ พบว่ามีปัจจัยทางด้านรายได้ ประสบการณ์ วัตถุประสงค์การใช้เงิน ประเภทของกิจการให้บริการ ลักษณะกิจการที่เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด และการวิเคราะห์ความสามารถของลูกหนี้ เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้เสียในการเบิกเงินเกินบัญชี ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เองสะท้อนให้เห็นจุดอ่อนของธนาคารในเชิงที่ว่า เมื่ออนุมัติสินเชื่อไปแล้วไม่ค่อยมีการติดตามดูแล การใช้สินเชื่อของลูกหนี้ นั่นคือ ขาดระบบการเฝ้าระวังติดตามที่มีประสิทธิภาพ ทั้งๆ ที่ธนาคารมีบุคลากร มีเครื่องมือที่ทันสมัย สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ยกตัวอย่างเช่น การเดินบัญชีกระแสรายวันของลูกค้าในแต่ละเดือน จะมีรายงานแสดงการฝากเข้า ถอนออก จำนวนยอดหนี้สูงสุด และจำนวนยอดหนี้ต่ำสุด ซึ่งรายงานนี้ไม่สามารถให้ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ลูกหนี้ว่ากำลังจะมีปัญหาหรือไม่ได้มากกว่านี้ เนื่องจากมีลูกหนี้หลายราย ได้รับวงเงินสินเชื่อจำนวนหนึ่ง แต่มีการเดินบัญชีผ่านธนาคารเพียงเล็กน้อย แสดงว่าลูกหนี้รายนั้นนำเงินสินเชื่อที่ได้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ทำอย่างไร

เจ้าหน้าที่สินเชื่อจะตรวจสอบ และติดตามดูแลลูกหนี้กลุ่มนี้ได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ปัญหาที่พบ บ่อยที่สุดคือ เจ้าหน้าที่สินเชื่อวิเคราะห์สินเชื่อโดยขาดความระมัดระวังรอบคอบ บางครั้งมีการช่วยเหลือลูกค้าเป็นการส่วนตัว ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากตัวเจ้าหน้าที่ขาดประสบการณ์และความรู้ในหน้าที่การงานจริง ทำให้การวิเคราะห์ลูกหนี้จึงไม่ละเอียดถูกต้อง ในจุดนี้ธนาคารจะต้องมีการปรับปรุงบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น โดยเริ่มตั้งแต่การคัดเลือกเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่จะเข้ามาทำงาน ควรจะมีการกำหนดลักษณะที่เฉพาะเจาะจงว่า เจ้าหน้าที่สินเชื่ออาจจะต้องจบการศึกษา สาขาการบัญชี การเงิน หรือการธนาคาร เพราะในปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่สินเชื่อหลายคนยังไม่สามารถ อธิบายความหมายหรือตัวเลขต่าง ๆ ในงบดุล หรืองบกำไรขาดทุนได้ ธนาคารควรมีการอบรมเพิ่ม ประสิทธิภาพให้กับเจ้าหน้าที่สินเชื่อธนาคารได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ควรอบรมให้ครบแค่ตามหลักสูตรเท่านั้น

ในด้านธนาคาร ปัจจัยที่มีผลต่อหนี้เสียสินเชื่อเบิกเงินเกินบัญชี จากการศึกษาพบว่า เกิดจากการวิเคราะห์ความสามารถลูกหนี้ไม่ละเอียดพอ ทั้งนี้เนื่องจากการวิเคราะห์สินเชื่อเบิกเงินเกินบัญชี มีความละเอียดและต้องอาศัยหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ที่ยู่ยากสลับซับซ้อน ต้องอาศัยทั้งความรู้ ประสบการณ์และความชำนาญในการพิจารณาลูกค้าแต่ละราย การปล่อยปะละเลยไม่ให้ความสำคัญ ในรายละเอียดหลักเกณฑ์การวิเคราะห์สินเชื่อข้อใดข้อหนึ่งไป ก็สามารถส่งผลเสียต่อธนาคารได้ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ธนาคารควรมีการสร้างแบบฟอร์มที่เป็นรูปแบบเดียวกัน ให้ชัดเจนและแน่นอน เพื่อที่เจ้าหน้าที่สินเชื่อจะได้นำมาใช้พิจารณาลูกค้าอย่างถูกต้องครบถ้วน ในด้านการวิเคราะห์หลักประกัน ธนาคารสำนักงานใหญ่ควรจะมีการดำเนินการจัดทำข้อมูลราคาประเมินที่ดินทุกแปลงในประเทศไทยให้อยู่ในรูปของข้อมูลกลางที่สามารถเรียกดูได้จากหน้าจอ คอมพิวเตอร์ทันที ทำให้ผู้อนุมัติสินเชื่อสามารถตรวจสอบได้ทันทีว่า เจ้าหน้าที่ที่ทำการวิเคราะห์สินเชื่อให้ลูกค้ามีการประเมินราคาที่ดินใกล้เคียงความเป็นจริงมากน้อยแค่ไหน

ประเด็นที่สอง จากการศึกษาปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อหนี้มีปัญหาไม่ก่อให้เกิดรายได้ นั้นพบว่า มีตัวแปรอิสระได้แก่ มูลค่าการส่งออก อัตราการว่างงาน อัตราเงินเฟ้อ ปริมาณสินเชื่อรวมทั้งระบบ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ สามารถอธิบายตัวแปรตามคือ ปริมาณหนี้มีปัญหาไม่ก่อให้เกิดรายได้ ได้อย่างมีนัยสำคัญในแง่ของสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้อง สามารถเฝ้าระวัง ติดตามเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญเหล่านี้ได้ เพื่อนำมากำหนดเป็นนโยบาย และวางแผนการทำงานในอนาคต ในแง่ของภาครัฐที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลจากการศึกษานี้ไปใช้ในการติดตามดูแลไม่ให้เกิดหนี้มีปัญหาไม่ก่อให้เกิดรายได้ ในอนาคตได้